

Anniina Lahti

YRITYSRAHOITUS KORONAVIRUKSEN AIKANA

Millaisia muutoksia poikkeustilanne on luonut?

**Opinnäytetyö
CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketalouden koulutus
Maaliskuu 2021**

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Centria-ammattikorkeakoulu	Aika Maaliskuu 2021	Tekijä/tekijät Anniina Lahti
Koulutus Liiketalous		☒ AMK ☐ YAMK
Työn nimi Yritysrahoitus koronaviruksen aikana		
Työn ohjaaja Janne Peltoniemi		Sivumäärä 25 + 3
Työelämäohjaaja -		
<p>Opinnäytetyössä käsitellään yrityksen perustamista, yritysrahoitusta, koronaviruksen aiheuttamaa poikkeustilannetta ja siitä selviytymistä. Työ koostuu teoriaosuudesta, joka on jaettu kahteen osaan, sekä tutkimusosuudesta.</p> <p>Ensimmäinen teoriaosuus käsittelee yrityksen perustamista, yritysrahoitusta sekä budjetointia. Siinä tutustutaan pääpiirteittäin yrityksen perustamiseen ja erilaisiin rahoitusvaihtoehtoihin ja painotetaan budjetoinnin tärkeyttä. Toisessa osassa keskitytään koronavirukseen, sen aiheuttamaan poikkeustilanteeseen ja sen vaikutuksiin yritysten toiminnassa sekä pohditaan tulevaisuuden suunnittelua.</p> <p>Tutkimusosuudessa tutkitaan sitä, miten koronavirus on vaikuttanut yritysrahoitukseen rahoitusyhtiöiden näkökulmasta. Tutkimusosuus on toteutettu haastattelemalla kolmea rahoitusyhtiötä. Haastateltavana ovat olleet Keski-Pohjanmaan Osuuspankin pankinjohtaja Tuukka Hakala, Finnveran Pohjois-Suomen aluejohtaja Pasi Vartiainen sekä Espoon LähiTapiolan sijoituspäällikkö Maria Frosterus.</p>		
Asiasanat Budjetointi, koronavirus, poikkeustilanne, rahoitusyhtiö, yritysrahoitus, yritystoiminta		

ABSTRACT

Centria University of Applied Sciences	Date March 2021	Author Anniina Lahti
Degree programme Business Economics		
Name of thesis Corporate finance during coronavirus		
Instructor -	Pages 25 + 3	
Supervisor Janne Peltoniemi		
<p>This thesis deals with the establishment of a company, corporate financing, the emergency situation caused by the coronavirus and coping with it. This thesis consists of a theoretical part, which is divided into two parts, and a research part.</p> <p>The first part of theory deals with the establishment of a company, corporate financing and budgeting. It outlines the basics of starting a business and various financing options and emphasizes the importance of budgeting. The second part focuses on the coronavirus, the emergency it causes and its impact on business operations, and considers future planning.</p> <p>The research section examines how the coronavirus has affected corporate finance from the perspective of finance companies. The research part has been carried out by interviewing three finance companies. The interviewees have been the Manager of Central Ostrobothnia Osuuspankki Tuukka Hakala, Finnvera's Regional Director for Northern Finland Pasi Vartiainen and Investment Manager at LahiTapiola Espoo Maria Frosterus.</p>		
Key words Budgeting, business, coronavirus, corporate finance, exceptional situation, finance company		

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 YRITYKSEN PERUSTAMINEN	2
2.1 Yritysrahoitus	5
2.2 Budjetointi	7
3 YRITYSRAHOITUS POIKKEUSTILANTEESSA	10
3.1 Koronavirus	10
3.2 Koronaviruksen vaikutus yrityksen toimintaan	11
3.3 Tulevaisuuden suunnittelu	14
4 MILLAISIA MUUTOKSIA POIKKEUSTILANNE ON LUONUT?	15
4.1 Osuuspankki	15
4.2 Finnvera	16
4.3 LähiTapiola.....	17
4.4 Tutkimuksen tulos.....	18
5 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	20
LÄHTEET	24
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Yritykset ovat tärkeä osa päivittäistä toimintaa maailmalla. Yritykset tarjoavat useita erilaisia tuotteita ja palveluita toisille yrityksille, kuin myös ihan tavallisille kuluttajille. Lähes kuka tahansa pystyy perustamaan yrityksen, mikäli löytyy hyvä ja kannattava liikeidea sekä kärsivällisyyttä lähteä rakentamaan siitä liiketoimintaa. Yrittäjänä on oltava valmiina kohtaamaan useita erilaisia haasteita ja omistettava luovaa ajattelukykyä, jotta haasteista selvitään.

Tämä opinnäytetyö koostuu teoriaosuudesta ja tutkimusosuudesta. Teoriaosuus koostuu kahdesta osasta, joista ensimmäisessä osassa tutustutaan pääpiirteittäin yrityksen perustamiseen. Siinä käydään läpi tärkeimmät huomiot ja tehtävät yrityksen perustamisessa ja keskitytään erityisesti yritysrahoitukseen. Rahoitus on tärkeä osa yrityksen toimintaa, varsinkin aloitusvaiheessa, jotta liiketoiminta saadaan liikkeelle. Tässä opinnäytetyössä on käyty läpi tärkeimmät rahoitusvaihtoehdot yritystoiminnan kannalta ja painotettu budjetoinnin tärkeyttä.

Teoriaosuuden toisessa osassa lähestytään vallitsevaa poikkeustilannetta. Vuoden 2019 joulukuussa Kiinassa esiintyi useita keuhkokuumeetapauksia, joiden aiheuttajaksi todettiin koronavirus, eli COVID-19. Koronavirus on hengitystieinfektio, joka levisi hyvin nopeasti maailmanlaajuisesti pandemiaksi. (Anttila 2021.)

Teoriaosuuden toisessa osassa käydään läpi poikkeustilannetta, koronavirusta ja sen vaikutusta yritysten toimintaan sekä pohditaan, kuinka yritykset suunnittelevat ja varautuvat tulevaisuuteen.

Opinnäytetyön tutkimusosuuden tarkoituksen oli selvittää sitä, millaisia muutoksia poikkeustilanne on luonut. Kysymyksessä painotetaan nimenomaan rahoituspuolta ja tutkimus on toteutettu yhteistyössä kolmen rahoitusyhtiön kanssa. Tutkimus toteutettiin haastattelumuodossa ja tutkimusta varten haastateltiin Keski-Pohjanmaan Osuuspankin pankinjohtaja Tuukka Hakalaa, Finnveran Pohjois-Suomen aluejohtaja Pasi Vartiaista sekä Espoon LähiTapiolan sijoituspäällikkö Maria Frosterusta.

Tutkimuksen avulla selvitettiin sitä, kuinka poikkeustilanne on vaikuttanut heidän toimintaansa ja millaisia muutoksia he ovat joutuneet tekemään. Tutkimuksessa yritysrahoituksen osalta selvitettiin, onko lisärahoitusta ja avustuksia haettu, onko perusteet niiden saamiseksi muuttuneet ja kuinka haastatellut ovat varautuneet tulevaisuuteen vallitsevan tilanteen myötä.

2 YRITYKSEN PERUSTAMINEN

Yrittäminen on taloudellista toimintaa, ja sen tavoitteena on tuottaa kannattavaa tulosta. Lähes kuka tahansa voi perustaa yrityksen, mutta sitä tulee harkita vakaasti, sillä yritystä perustettaessa on otettava huomioon useita erilaisia asioita, joita yritys tarvitsee toimiakseen. Yritystä perustettaessa on hoidettava paljon erilaisia tehtäviä, jotta yritystoiminta on laillista ja oikeanlaista.

Yrityksen perustamisen lähtökohtana on liikeidea. Liikeidea on yritystä perustettaessa yksi ehdottomasti tärkeimmistä asioista, ja se koostuu kolmesta kohdasta: mitä myydään, kenelle myydään ja kuinka myydään. Se, mitä myydään, jakautuu kahteen kategoriaan, joita ovat tuote ja palvelu. Erilaiset aineelliset hyödykkeet ovat tuotteita, kun taas aineettomat hyödykkeet ovat palveluita. (Holopainen 2020, 12.)

Liikeidean toisessa osassa on keskityttävä kartoittamaan myytävän tuotteen tai palvelun asiakasryhmä. Ensimmäiseksi pyritään pohtimaan tarkoin sitä, millaiset kuluttajat tyydyttävät tarpeitansa juuri kyseisen yrityksen tarjoamilla tuotteilla tai palveluilla. Kun oikeanlainen asiakasryhmä ja sen piirteet on kartoitettu, aloitetaan tuotteen tai palvelun markkinointi oikeiden kanavien kautta. Markkinoinnissa on tärkeää kiinnittää huomiota siihen, mitkä markkinoinnin kanavat saavuttavat oikean asiakasryhmän parhaiten. Erilaisia markkinoinnin kanavia ovat esimerkiksi televisio, radio, sosiaalinen media ja lehtimainokset. Nykyään ehdottomasti tärkeimpänä markkinoinnin kanavana ovat sosiaalinen media ja erilaiset sosiaalisen median sovellukset. (Holopainen 2020, 13.)

Oleennaista yrityksen perustamisessa on suunnitelma siitä, kuinka yritys toimii. Yrittäjän on kehitettävä liiketoimintasuunnitelma, joka kattaa laajasti suunnittelua siitä, kuinka tuotteet tai palvelut tuotetaan, mitä niiden tuottaminen vaatii, millaista henkilökuntaa niiden tuottamiseen ja yrityksen toimintaan tarvitsee sekä millaiset ovat yrityksen arvot, joiden mukaan toimitaan. Liiketoimintasuunnitelman avulla yrittäjä pystyy aluksi hahmottelemaan yrityksen toimintaa. Myöhemmin liiketoimintasuunnitelma on tukena siinä, kun yritystoiminta laitetaan niin sanotusti toimintaan. (Holopainen 2020, 13-14.)

Liikeidean jälkeen pohditaan sopivaa yritysmuotoa. Yritysmuodon valitsemiseen vaikuttavat useat erilaiset tekijät, jotka on otettava huomioon päätöstä tehtäessä. Näitä vaikuttavia tekijöitä ovat mm. perustajien lukumäärä, pääoman tarve, vastuu, toiminnan joustavuus, yrityksen jatkuvuus ja laajenemismahdollisuudet sekä voitonjako. Yritysmuotoja on useita, joten valittavana olevista vaihtoehdoista löytyy

varmasti jokaiselle yritykselle paras mahdollinen yritysmuoto. Mahdollisia yritysmuotoja ovat toimintayhtiö, osakeyhtiö, kommandiittiyhtiö, avoin yhtiö ja osuuskunta. (Holopainen 2020, luku 2.)

Yrityksen perustaminen edellyttää erilaisten ilmoitusten ja lupien antamista viranomaisille. Yritystoiminnan aloittamiseksi on annettava perustamisilmoitus. Yrityksen on ilmoitauduttava kaupparekisteriin ja Verohallinnon rekistereihin, joita ovat ennakkoperintärekisteri, arvonlisäverovelvollisten rekisteri, työnantajarekisteri ja Verohallinnon rekisteri. Kaupparekisteri on julkinen ja virallinen rekisteri yrityksistä, jonne kaikkien yritysten tulee ilmoittautua sekä myöhemmin ilmoitettava kaikista tietoihin tulevista muutoksista. Kaupparekisteristä saa myös neuvontaa uuden yrityksen perustamisesta ja sen ilmoittamisesta kaupparekisteriin. (Holopainen 2020, luku 4.)

Liiketoiminnassa tärkeä osa on arvonlisävero ja se on huomioitava tuotteen ja palvelun hinnoittelussa. Suomessa harjoitettu liiketoiminta on lähes poikkeuksetta arvonlisäverovelvollista toimintaa, ellei arvonlisälaissa ole muuta säädetty. Arvonlisävero on kulutusvero, joka maksetaan lähes kaikista tuotteista ja palveluista. Arvonlisävero on mahdollista vähentää yrittäjien välisessä kaupassa, mikäli tuote tai palvelu tulee arvonlisäverolliseen toimintaan. Yleisin arvonlisäveroprosentti on 24 %. Muita arvonlisäveroprosentteja ovat 14 %, joka koskee elintarvikkeita, ja 10 %, jonka alaisuuteen kuuluvat esimerkiksi lääkkeet, kulttuuripalvelut sekä tilatut lehdet. (Holopainen 2020, luku 5.)

Mikäli perustettava yritys tarvitsee toimiakseen työntekijöitä, on yrittäjän niitä luonnollisesti alaisuuteensa palkattava. Vastuullisella työnantajalla on toimintansa mukainen työehtosopimus, jolla turvataan työntekijöiden työehtojen vähimmäistaso. Työnantajan ja työntekijän välille luodaan työ sopimus, johon sisältyvät yleensä työehtosopimus, työsuhteen osapuolten tiedot, työsuhteen alkamisajankohta, määräaikaissa sopimuksessa päättymisajankohta sekä peruste määräajalle, koeajan pituus, työtehtävien sisältö, palkkalaji ja palkanmaksukausi sekä säännöllisen työajan pituus. (Holopainen 2020, luku 7.)

Työntekijöitä koskien työnantajan on hoidettava erilaisia vakuutuksia ja velvollisuuksia. Näitä ovat työeläkevakuutus, työtapaturma- ja ammattitautivakuutus, työttömyysvakuutus, palkanmaksu, ennakonpidätykset ja sairausvakuutukset sekä ilmoitettava työntekijöiden palkkatiedot tulorekisteriin. Työnantaja on velvollinen järjestämään työterveydenhuollon työntekijöiden käytettäväksi. (Holopainen 2020, luku 7.)

Työnantajan tulee noudattaa työaikalakia, jonka mukaan on pidettävä työaikakirjanpitoa työntekijöiden tekemistä työtunneista. Työaikakirjanpidon perusteella maksetaan korvaukset työntekijän tekemien tuntein mukaan, ja sen avulla on yksinkertaista seurata ylityötuntien ja lisien kertymistä. Palkkakauden päättymisen jälkeen työntekijälle toimitetaan palkkalaskelma, johon on eritelty nettopalkka, ennakonpidätys, lähdevero, sairausvakuutusmaksu, työeläkevakuutusmaksu, mahdollinen ammattiyhdistykselle menevä maksu ym. (Holopainen 2020, luku 7.)

Kaikki liiketoimintaa tai ammattitoimintaa harjoittavat yritykset ovat kirjanpitovelvollisia. Kirjanpitoon kootaan tuotot, kulut, omaisuus, oma pääoma ja velat. Yrityksen tuotoista ja kuluista lasketaan erotus, joka kertoo yrityksen tuloksen. Yrityksen taloudellinen asema selviää omaisuuden ja velkojen perusteella. Kirjanpidon tulee olla aina ajan tasalla ja jokaisen kirjatun merkinnän tueksi on oltava erillinen tosite, esimerkiksi kuitti tai lasku tapahtumasta. (Holopainen 2020, luku 9.)

Tilinpäätös laaditaan aina tilikauden päättyessä. Tilinpäätös käsittää tilinpäätöspäivän taloudellista asemaa kuvaavan taseen ja koko tilikauden tuloksen muodostumista kuvaavan tuloslaskelman. Tilinpäätökseen tarvitaan liitetiedot, luettelo kirjanpidosta ja aineistosta. Tilinpäätöksen varmentamiseksi laaditaan tase-erittely ja toimintakertomus. Kirjanpidon aineistot on säilytettävä vähintään kuusi vuotta tilikauden päättymispäivästä alkaen. Yrittäjä voi ulkoistaa kirjanpidon jollekin ulkopuoliselle tilitoimistolle. Joillain yrityksillä on kuitenkin oma kirjanpitäjä, joka toimii vain yrityksen alaisuudessa. (Holopainen 2020, luku 9.)

Erilaisten velvollisuuksien lisäksi yritystä perustettaessa on hyvä kartoittaa mahdollisuuksia ja riskejä. Yrityksen toiminnan kannattavuutta voidaan kuvata esimerkiksi katetuottolaskelman avulla. Katetuottolaskennan avulla voidaan myös kartoittaa, kuinka esimerkiksi myynnin lisäys tai tuotteen hinnan nosto voisi vaikuttaa yrityksen tuottoihin ja kuluihin. Riskejä on myös hyvä kartoittaa ja laatia suunnitelmaa niiden välttämiseksi. Erilaisten tunnuslukujen avulla pystytään hyvin kuvaamaan yrityksen toimintaa. Yritystä perustettaessa on ehdottoman tärkeää ottaa kaikki mahdolliset riskit huomioon, jotta yrityksen toiminnan kehittyminen saataisiin mahdollisimman hyvin liikkeelle. (Similä 2020.)

Yrityksille tärkeimpiä tunnuslukuja ovat vakavaraisuuden, kannattavuuden ja maksuvalmiuden tunnusluvut. Vakavaraisuus kuvaa yrityksen rahoitusrakennetta, joka kertoo yrityksen mahdollisuudet selvittää pitkäaikaisista taloudellisista velvoitteista. Vakavaraisuuden tunnuslukuja on omavaraisuusaste prosentti. Kannattavuuden tunnusluvut kuvaavat sitä, mikä on yrityksen toiminnan jatkuvuuden edellytys.

Näitä tunnuslukuja ovat esimerkiksi katetuottoprosentit. Kannattavuuden tunnusluvut vertaavat toteutunutta liikevaihtoon. Maksuvalmiuden tunnuslukujen avulla pystytään syventymään siihen, mitkä ovat yrityksen kyvyt selviytyä liiketoimintansa juoksevista kuluista. Yksi maksuvalmiuden tunnusluku on esimerkiksi quick ratio. (Similä 2020.)

Maaailmanlaajuinen poikkeustilanne on vaikuttanut vahvasti viimeisen vuoden aikana uusien yritysten perustamiseen ja työllistymiseen yleisesti. Poikkeustilanne on aiheuttanut useilla aloilla suuria taloudellisia ongelmia, joten uutta yritystoimintaa ei ole ollut kovin kannattavaa aloittaa.

2.1 Yritysrahoitus

Yksi ehdottomasti tärkeimmistä ja välttämättömistä asioista yrityksen perustamisessa on rahoitus. Yritystä perustettaessa tarvitaan rahoitusta, jonka avulla pystytään tuottamaan tuotteet ja palvelut. On olemassa useita eri vaihtoehtoja siitä, kuinka aloittava yritystoiminta on mahdollista rahoittaa. Aloittavan yrittäjän on hyvä ottaa selvää erilaisista rahoitusvaihtoehdoista ja kartoittaa sitä, mikä on hänelle ja hänen toiminnalleen sopivin vaihtoehto.

Ensisijaisesti yrityksen perustajan tai perustajien on mietittävä sitä, kuinka paljon itse on valmis sijoittamaan pääomaa yritykselle. Yrittäjällä olisi lähtökohtaisesti kuitenkin aina hyvä oltava omaa pääomaa. Yrittäjän sijoitus koko pääomantarpeesta olisi hyvä olla yli 20 %, sillä sen avulla ulkopuolisille rahoittajille saadaan luotua luotettava kuva yrityksestä. (Holopainen 2020, luku 12.)

Yleisin tapa, jolla yrityksiä lopulta rahoitetaan, on vierasta pääomaa. Vieraan pääoman yleisin lähde on pankkilaina, jonka vakuudeksi pankit vaativat jonkinlaisen turvaavan lainan, tässä tapauksessa henkilötakaus ei ole käypä. Lainanantaja voi olla myös jokin muu kuin pankki. Esimerkiksi yksityishenkilö voi myöntää lainaa mutta vaatia vakuutta samalla tavalla, kuin pankki. Aloittelevan yrittäjän kannattaa kilpailuttaa pankkeja ja tutustua tarjouksiin. Erilaisia pikavippejä kannattaa välttää, sillä ne aiheuttavat herkästi ikävän kierteen, jonka johdosta yrityksen toiminta ja kehittyminen yleensä kärsii. (Holopainen 2020, luku 12.)

Yksi hyvä vaihtoehto on starttiraha. Starttiraha on tuki, jonka avulla yrittäjä voi turvata yritystoimintansa käynnistymisvaiheen siihen saakka, kunnes yritys alkaa tuottamaan tasaisesti. Starttiraha voidaan myön-

tää työttömälle työnhakijalle, palkkatyöstä, opiskelusta tai kotityöstä yrittäjäksi siirtyvälle sekä sivutoimiselle yrittäjälle, joka on ryhtymässä päätoimiseksi yrittäjäksi. Starttirahaa kannattaa hakea hyvissä ajoin, jotta hakemus ehditään käsitellä ja raha myöntää ennen toiminnan aloittamista. (Holopainen 2020, luku 12.)

Finnvera on yhtiö, jonka palveluihin kuuluu takauksien ja lainojen tarjoaminen yritystoiminnan aloituksen rahoitustarpeisiin. Mikäli yrityksellä ei ole tarpeeksi vakuuksia pankkilainalle, voidaan sille hakea takausta Finnverasta. Takauksien lisäksi Finnvera tarjoaa myös lainoja yrittäjille. Suomen valtio omistaa Finnveran. (Holopainen 2020, luku 12.)

Suomalainen Business Finland tarjoaa innovaatorahoitusta, asiantuntemusta sekä neuvonta- ja verkostopalveluita. Business Finlandin myöntämän rahoituksen tarkoituksena on pääasiassa kehittää yrityksen toimintaa viennin ja innovaatiotoiminnan osalta. Rahoituksen avulla yritys kykenee kattamaan kulut, jotka syntyvät nimenomaan yrityksen kehittämisestä. (Tietoa meistä.)

Finnvera ja Business Finland ovat osa isompaa rahoituspalveluverkostoa, Team Finlandia. Team Finlandin organisaatiot tarjoavat laajasti erilaisia rahoituspalveluita. Muita Team Finland -organisaatioon kuuluvia palveluita ovat ELY-keskuksen rahoituspalvelut, teollisuussijoituksen pääomasijoitukset, Finnfundin rahoitus sekä Finnpartnershipin liikekumppanuustuki. (Rahoituspalvelut.)

ELY-keskus voi myöntää maaseutualueilla yritystoimintaa harjoittamista varten tukea. ELY-keskuksella on kolme erilaista tukimuotoa: yrityksen perustamistuki, investointituki ja tuki investoinnin toteuttavuustutkimukseen. (Holopainen 2020, luku 12.)

Teollisuussijoituksen toiminnan tarkoituksena on olla lupaavien suomalaisten yritysten pääomasijoittaja yritysten kasvu- ja kansainvälistymisvaiheessa. Teollisuussijoitus kartoittaa yrityksen toimintaa ja kasvumahdollisuuksia sekä sitä, kuinka kannattava yrityksen toiminta on suomalaiselle yhteiskunnalle. (Rahoituspalvelut.)

Finnfundin rahoitus on keskitetty yrityksille, jotka toimivat kehitysmaissa. Finnfund tarjoaa näille yrityksille riskirahoitusta, investointilainoja, välirahoitusta sekä erityisosaamista liittyen kehitysmaainvestointeihin. Finnfundin tärkein arvo on kestävä kehitys. Finnpartnershipin toiminta perustuu kehitysmaihin suuntautuvien hankkeiden suunnittelun, kehityksen ja koulutuksen rahoitukseen. (Rahoituspalvelut.)

Työ- ja elinkeinotoimisto voi myöntää palkkatukea työnantajalle. Palkkatuen tavoitteena on tukea työtömän työnhakijan työllistymismahdollisuutta, ja se on rahallinen korvaus työnantajalle silloin, kun hän joutuu käyttämään tavallista enemmän aikaa työntekijän perehdyttämiseen. Palkkatukea voidaan myöntää toistaiseksi voimassa olevaan, osa-aikaiseen, määräaikaiseen sekä oppisopimukselliseen työsuhteeseen. (Holopainen 2020, luku 12.)

Aina rahoitusta hakiessaan on yrittäjän hyvä miettiä jo itse, kuinka pystyisi esimerkiksi lyhentämään lainaa. Rahoitusyhtiöt tekevät aina arvion siitä, mikä on yrityksen maksukyky, ja sen perusteella lainaa myönnetään sopivaksi arvioitu määrä. Lainan ja rahoituksen saamista nopeuttaa, jos yrittäjä on itse perehtynyt aiheeseen tarkemmin. Yrittäjä voi valmistautua esittämään arvion yrityksen toiminnan kehityksestä ja lainan lyhennyssuunnitelman, jonka hän on itse kehittänyt. Tällöin yrittäjä antaa itsestään luotettavan ja tunnollisen kuvan, jolloin rahoitusyhtiö pyrkii tekemään mahdollisimman hyvän ja riittävän lainatarjouksen yrittäjälle.

Mikäli yrittäjä hakee rahoitusta joltain sijoittajalta, on silloinkin yrittäjän tärkeää luoda itsestään ja yrityksestään luotettava kuva. Yrittäjä voi esittää sijoittajalle arvioitua suunnitelmaa yrityksen tuloista ja menoista sekä tavoiteltavasta tuloksesta. Yrittäjä voi esittää sopivaa prosentuaalista osuutta, jonka sijoittaja saisi yrityksen tuloksesta, mikäli sijoittaja rahoittaisi yrityksen toimintaa. (Holopainen 2020, luku 12.)

2.2 Budjetointi

Budjetointi on tärkeä osa yrityksen perustamista ja uuden tilikauden aloittamista. Budjetin laatiminen ei kuitenkaan ole pakollista, mutta se on erittäin kannattava apuväline toiminnan kannalta. Budjetin avulla voidaan kartoittaa yrityksen tuottoja ja kuluja tulevalle tilikaudelle. Budjetoinnin avulla yritys pystyy asettamaan myös erilaisia myyntitavoitteita, joita pyritään niin sanotusti rikkomaan.

Budjettia laadittaessa käytetään tietoja edellisiltä tilikausilta, esimerkiksi myyntituottoja. Uudet yritykset luovat budjetin lähinnä odotusten perusteella. Budjetin laatiminen uudelle aloittelevalle yritykselle on huomattavasti haasteellisempaa, kuin pidempään toimineelle yritykselle. Yleensä budjetti laaditaan kokonaisuudelle vuodelle, mutta tästäkin löytyy poikkeuksia. Budjetin pituuteen vaikuttaa yleensä tilikauden pituus. (Åkerberg 2017, luku 1.)

Ei ole olemassa vain yhtä oikeaa tapaa laatia budjettia. Budjetti voi olla joko kiinteä, tarkistettava, rullaava tai liukuva budjetti. Kiinteällä budjetilla tarkoitetaan sitä, että budjetti laaditaan ennen seuraavan tilikauden alkamista ja siinä pyritään pysymään koko tilikauden ajan. Tarkistettava budjetti laaditaan ennen tilikauden alkamista, mutta nimensä mukaisesti sitä tarkastellaan tilikauden aikana, esimerkiksi joka vuosineljännes. Rullaava budjetti sopii hyvin yrityksille, joiden toiminta sijoittuu muuttuvien markkinoiden piiriin. Tässä mallissa budjetoitavan kauden päätyminen siirtyy jatkuvasti eteenpäin, kun jokaisen kuukauden jälkeen budjetoidaan seuraava kuukausi. Liukuva budjetti muuttuu sen mukaan, kuinka toiminta-aste toteutuu. Käytännössä siis kiinteät kulut ovat aina samaa, mutta budjetti elää muuttuvien kulujen mukana. (Hyypä 2017.)

Budjetti on arvio tulevaisuuden tuloista ja menoista. Yleensä budjetti koostuu pääbudjeteista, joita ovat tulosbudjetti ja tasebudjetti, sekä osabudjeteista, joita ovat myynti-, osto-, valmistus-, henkilöstö-, investointi- ja projektibudjetit. Osabudjeteilla pyritään kuvaamaan yrityksen liiketoimintaa. (Hyypä 2017.)

Tärkeänä osana budjetointia on tarkkaan suunniteltu strategia. Strategia on suunnitelma, jonka tavoitteena on saavuttaa haluttu lopputulos. Budjettia laadittaessa on samalla laadittava strategia, jonka mukaan budjettia pystytään noudattamaan. Strategian tavoitteena on luoda yritystoiminnasta kilpailukykyinen. (Åkerberg 2017, luku 3.)

Budjetointivaiheessa on hyvä huomioida yrityksen liiketoimintasuunnitelma ja SWOT-analyysi. Liiketoimintasuunnitelma käsittää yrityksen tavoitteet, niiden toteuttamismenetelmät, eli strategian, sekä yrityskuvan, kun tavoitteet on saavutettu. SWOT-analyysin avulla määritellään sitä, mitkä ovat yrityksen vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat. Liiketoimintasuunnitelma ja SWOT-analyysi on tärkeä huomioida budjettia laadittaessa, koska niiden avulla budjetista saadaan mahdollisimman realistinen. (Åkerberg 2017, luku 4.)

Budjetista voi jäädä ali- tai ylijäämää. Alijäämää on, kun yrityksen rahoitustarpeet ovat ylittäneet budjetin, eli talous on tappiollista. Ylijäämä sen sijaan kuvaa sitä, että yrityksen rahoitustarpeet on arvioitu todellista suuremmiksi, jolloin varoja on jäänyt enemmän. Silloin toiminta on voitollista. Yritykset pyrkivät aina budjetoinnin avulla tehdä toiminnasta mahdollisimman kannattavaa ja voitollista, jotta tulevaisuudessa pystytään kehittämään yrityksen toimintaa entisestään.

Budjetointia voivat tehdä muutkin kuin yritykset, esimerkiksi yksityishenkilöt ja kotitaloudet voivat myös tehdä budjetteja. Budjetointia on, kun rahaa varataan johonkin tiettyyn tarkoitukseen. Budjetointi on hyvä apuväline yksityishenkilöille ja kotitalouksille, kun pyritään esimerkiksi säästämään rahaa joltain isompaa investointia varten. Budjetin avulla voidaan kartoittaa pakollisia menoja ja laskea, kuinka paljon on varaa käyttää esimerkiksi erilaisiin huveihin.

3 YRITYSRAHOITUS POIKKEUSTILANTEESSA

Poikkeustilannetta on eletty maailmanlaajuisesti jo yli vuoden ajan. Yleensä vakavat epidemiat aiheuttavat suuria taloudellisia vaikeuksia, jotka ovat kuitenkin lyhytaikaisia ja niistä palautuminen nopeaa. Kuluttaminen kärsii, koska asetetaan tiukkoja rajoituksia ja ihmiset pelkäävät tartunnan saamista. Yritykset siirtävät investointeja tulevaisuuteen, koska poikkeustilanne aiheuttaa suurta epävarmuutta toiminnassa ja tuotanto vähenee, kun työntekijät sairastelevat. (Huovari, Keskinen, Busk, Godenhielm, Alimov & Ruuskanen 2020.)

Koronaviruksen kanssa tilanne on toinen keston suhteen. Virus levisi nopeasti maailmanlaajuisesti pandemiaksi, ja mitenkään ei pystytä arvioimaan sitä, milloin tilanne alkaa rauhoittumaan. Useat rahoitusyhtiöt ovat kehittäneet koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilanteen vuoksi erilaisia kriisitukia, joiden avulla pyritään turvaamaan yritysten toimintaa. Yritysten on kuitenkin myös varauduttava pidempiaikaisiin talousongelmiin.

Vaikka joidenkin yritysten toiminta on alkanut jo tasoittua pitkään jatkuneen poikkeustilanteen aikana, on silti useiden yritysten toiminta edelleen epävakaa. Maailmanlaajuisesti on jouduttu aalloittain asettamaan rajoituksia ja kehotuksia, jotta päästäisiin palaamaan mahdollisimman nopeasti takaisin normaaliin elämään.

Koronavirus ei ole vaikuttanut pelkästään erilaisten yritysten toimintaan. Koronavirus on aiheuttanut esimerkiksi suosituissa turistikohteissa isoja taloudellisia vaikeuksia, koska näiden maiden suurin tulonlähde on nimenomaan turismi.

3.1 Koronavirus

Vuoden 2019 joulukuussa Kiinan Wuhanissa todettiin useita keuhkokuumeetapauksia. Nämä tapaukset olivat virusperäisiä ja niiden aiheuttajaksi on todettu koronavirus, eli COVID-19. Koronavirus lähti leviämään hyvin nopeasti ja 11.3.2020 maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi ja maiden välisiä rajoja suljettiin. Pandemian aiheutti koulujen sulkemista ja siirtymistä etäopiskeluun, ja yritykset pyrkivät aloittamaan etätyöt, mikäli se vain on mahdollista. (Anttila 2020.)

Koronavirus aiheuttaa hengitystieinfektioita. Viruksen muita yleisimpiä oireita ovat kuume, kuiva yskä, lihaskivut, pahoinvointi, nuha, ripuli ja väsymys, ja tauti voi aiheuttaa osalle sairastuneille keuhkokuumeen. Koronavirustartunta todetaan näytteellä, joka otetaan nenänielun kautta. Viruksen oireet muistuttavat hyvin pitkälti tavallisen flunssan oireita, ja siksi on tärkeää, että oireet otetaan vakavasti. Mikäli oireita tulee, on jätävä karanteeniin ja käytävä testattavana, jotta viruksen leviämistä voitaisiin ehkäistä. Karanteeni jatkuu 10 vuorokautta oireiden alkamisesta tai negatiiviseen testitulokseen saakka. (Anttila 2020.)

Koronavirus leviää pisaratartuntana, jonka takia suositellaan vähintään metrin turvaväliä sekä hengityssuojaimen käyttöä julkisilla paikoilla. Koronavirus voi olla hengenvaarallinen iäkkäille ja pitkäaikais-sairaille henkilöille. Joissain tapauksissa tauti voi olla vaarallinen myös nuoremmille. Tartuntaa voi pyrkiä ehkäisemään omilla teoillaan. Tartunnan saamisen riskiä pienentää esimerkiksi kotona pysyttely, huolellinen käsihygienia, turvavälien noudattaminen sekä hengityssuojaimen käyttö. (Anttila 2020.)

Koronavirusta vastaan on kehitetty rokote, joka tuottaa koronaviruksen vasta-aineita ihmisten kehoon. Rokotukset on aloitettu jo maailmanlaajuisesti. Ensimmäisenä pyritään rokottamaan terveydenhoidon ammattilaiset ja riskiryhmäläiset. Arvioidaan, että kaikki suomalaiset olisivat rokotettuja vuoden 2021 loppuun mennessä. (Oma koronarokotus: miten, miksi ja milloin. 2021.)

Edelleen kuitenkin rokotettu voi olla viruksen kantaja, joten asetettuja kehotuksia ja rajoituksia koronaviruksen leviämisen estämiseksi tulee noudattaa, kunnes kaikki ovat saaneet rokotuksen. Koronavirusrokote voi aiheuttaa sivuvaikutuksia, kuten kaikki rokotukset voivat. Oireita ovat esimerkiksi väsymys sekä kipu ja punoitus pistoskohdassa. Koronarokote vaatii kaksi annosta, ja niiden pistosväliksi suositellaan 12 viikkoa. (Oma koronarokotus: miten, miksi ja milloin. 2021.)

Vaikka erilaisia rokotteita koronavirusta vastaan on kehitetty, tulee kestämään vielä pitkään, ennen kuin koronaviruksen aiheuttama poikkeustilanne alkaa tasoittumaan.

3.2 Koronaviruksen vaikutus yrityksen toimintaan

Koronaviruksen aiheuttama poikkeustilanne on väistämättä vaikuttanut vahvasti yritysten toimintaan ja heikentänyt niiden taloudellista asemaa. Usean yrityksen liiketoiminta koki kovan kolauksen, kun koro-

navirus levisi maailmanlaajuisesti. Etenkin teollisuuden tuotanto ja palvelualat ovat kärsineet poikkeustilanteesta. Teollisuuden alalla tuotanto lähti laskuun jo vuoden 2020 alusta alkaen, kun taas viruksen levitessä alkoi palvelualoilla kysyntä laskea nopeasti. Ihmiset alkoivat pysyttelemään kodeissaan, koska tartunnan saamista pelättiin, etenkin epidemian alkuvaiheessa. Tästä aiheutui asiakaskato, jonka myötä palvelualoilla jouduttiin hankalään tilanteeseen. (Tesi 2020.)

Koronavirus on aiheuttanut useita rajoitustoimia, kuten rajojen sulkemista, jonka takia etenkin ulkomaankauppa on alhaisella tasolla ja ulkomailta toimitus normaalia vaikeampaa sekä kansainvälistyminen kärsii. Rajojen sulkemisesta on kärsinyt myös matkailuala, sillä ihmiset eivät pääse saatikka uskalla matkustaa pois kotimaastaan vallitsevan tilanteen aikana. Matkailuala ei kärsi pelkästään Suomessa, vaan esimerkiksi suositut lomamatkojen kohdemaat kärsivät myös. Useat maat saavat suurimman osan tuotoistansa turismin ansiosta.

Useat yritykset ovat joutuneet tekemään suuria muutoksia toimintaansa alkuperäisten suunnitelmien tilalle. Etenkin investoinnit ovat olleet jo pidempään laskussa, sillä epävarman ja vaikean taloudellisen tilanteen takia, niitä on jouduttu siirtämään tulevaisuuteen. Yhä useamman yrityksen maksukyky on heikentynyt ja kannattavuus laskussa, joten investointeja tärkeämpää on keskittyä mahdollisiin pelastaviin toimenpiteisiin. Joidenkin yritysten on vaikeaa tai jopa mahdotonta kehittää ja kasvattaa toimintaansa, sillä koronavirus rajoittaa normaalia elämää ja toimintaa hyvin paljon.

Poikkeustilanne on myös luonut joillekin yrityksille myynnin kasvua. Etenkin kaupanalalla elintarvikkeiden myynti lähti keväällä 2020 nousuun, sillä ihmiset alkoivat hamstraamaan ruokaa kaappeihinsa, mikäli joutuisivat jäämään karanteeniin. Suosituimpia hamstrauksen kohteita olivat lihat, kuiva-aineet, säilykkeet sekä vessapaperi. Tavaratalot ja myymälät, joiden tuotevalikoimaan kuuluu rakentaminen, remontointi, autojen osat, sisustus- ja pihanhoito tuotteet kasvattivat myyntiään poikkeustilanteen aikana. Tämä ilmiö johtuu lomautuksista, joiden myötä ihmisillä oli enemmän aikaa tehdä kodeissaan erilaisia projekteja. (Fonecta 2020.)

Koronaviruksen aiheuttaman asiakaskadon myötä useat yritykset ovat joutuneet muuttamaan toimintaansa, esimerkiksi avaamalla verkkokaupan. Kaupankäynti verkossa on avannut loistavan mahdollisuuden selviytyä poikkeustilanteesta. Asiakkaat eivät tule paikan päälle ostamaan tuotteita tai palveluita, sillä pelätään tartunnan saamista, mutta jos tuote tai palvelu on mahdollista saada verkosta, ovat he kiinnostuneita ostamaan. Verkkokaupan laatuun ja sisältöön panostaminen on näkynyt myös sellaisten yritysten keskuudessa, joilla on jo ennestään ollut verkkokauppa.

Useat yritykset ovat pyrkineet kehittämään toimintaansa niin, että se palvelisi asiakkaita mahdollisimman hyvin asiakkaiden koteihin. Kaupan alalla on kehitetty erilaisia kauppakassipalveluita, joiden avulla asiakkaiden on mahdollista tehdä esimerkiksi ruokaostokset verkossa ja ne tuodaan seuraavana päivänä kotiovelle. Myös ravintolat ovat hyödyntäneet tätä ja alkaneet tekemään yhteistyötä lähettiyritysten kanssa. Vuoden 2020 aikana Kokkolaan perustettiin Wolt ja Foodora, joiden kautta on mahdollista tilata eri ravintoiloista ruoat, jotka tuodaan kotiovelle. Näin pysytään tukemaan ravintoloita ilman, että tarvitsee mennä paikan päälle.

Viimeisen vuoden aikana useat yritykset ovat panostaneet entistä enemmän tuotteiden ja palveluiden markkinointiin. Tärkeässä roolissa markkinoinnissa on ollut sosiaalinen media, sillä sen avulla tavoitetaan ihmiset kodeistaan. Yhä useammat yritykset ovat viimeistään poikkeustilanteen aikana avanneet esimerkiksi Facebook-sivun ja panostaneet sinne tuottamaansa sisältöön. Sosiaalisen median avulla yrityksen on helppoa tuoda itsensä esiin ja mainostaa tuotteitaan ja palveluitaan. Näin yrityksen on mahdollista pyörittää toimintaansa ja luoda uusia asiakkaita.

Koronavirus levisi maailmanlaajuisesti hyvin nopeasti, mutta palautuminen normaaliin tapahtuu hitaasti, joskin tulevaisuudessa normaali elämä ei tule olemaan enää samanlaista kuin ennen koronavirusta. Poikkeustilanteen aikana on kuitenkin otettu käyttöön erilaisia selviytymiskeinoja yritysten toiminnan säilyttämiseksi. Yrityksille on laadittu paljon verohelpotuksia sekä uusittu konkurssilaki, joka esimerkiksi rajoittaa velkojen mahdollisuutta hakea yritystä konkurssiin, mikäli maksuerät ovat syntyneet maaliskuun 2020 jälkeen. (Huovari, Keskinen, Busk, Godenhielm, Alimov & Ruuskanen 2020.)

Rahoitusyhtiöt ovat panostaneet yritysten selviytymiseen kehittämällä erilaisia yritystukia, joita yritysten on mahdollista hakea ja saada. Yritystuet on kehitetty, jotta yritystoimintaa voidaan jatkaa joutumatta suuriin taloudellisiin vaikeuksiin. Yleisimpiä tukia ovat olleet Business Finlandin ja ELY-keskusten kehittämät tuet, joista haetuimpia ovat yksinyrittäjätuki sekä yrittäjän väliaikainen työttömyysturva. (Tesi 2020.)

Rahoitusyhtiöt ovat myöntäneet maksuhelpotuksia sekä takauksia yrityksille, jotka ovat hakeneet avustuksia tai tukia koronaviruksen aiheuttamiin taloudellisiin vaikeuksiin.

Selviytyäkseen taloudellisista vaikeuksista ovat yritykset joutuneet tekemään suuria muutoksia toiminnassaan, jotta kustannuksia saataisiin supistettua mahdollisimman paljon. Kevään 2020 aikana lomau-

tettiin useita työntekijöitä eri toimialoilta, minkä mahdollisti lyhennetty lomautusilmoitusaika. Työntekijöiden lomauttaminen oli yksi suurimmista säästöistä yrityksille. Lomautusoikeus myönnettiin myös määräaikaisiin työsopimuksiin ja mahdollistettiin työsuhteiden purkaminen koeajalla tuotannollisella ja taloudellisella perusteella. (Huovari, Keskinen, Busk, Godenhielm, Alimov & Ruuskanen 2020.)

3.3 Tulevaisuuden suunnittelu

Pitkään jatkunut poikkeustilanne on aiheuttanut paljon pohdintaa ja muutoksia useiden yritysten toiminnassa. Tavallisesti epidemioiden aiheuttamista taloudellisista vaikeuksista on palautettu nopeasti, mutta koronaviruksen kanssa uskotaan tilanteen olevan toinen. Koronaviruksen aiheuttama poikkeustilanne on jatkunut maailmanlaajuisesti jo noin vuoden päivät, eikä tiedetä, milloin palataan normaaliin. Tosin paluu entiseen ei ole kovin todennäköistä, sillä koronavirus tulee jättämään jälkensä pysyvästi maailmalle.

Kesällä 2020 koronavirusaalto laantui ja yritykset pääsivät hetkellisesti nauttimaan siitä. Kuitenkin syksy toi tullessaan toisen korona-aallon ja liiketoiminta hiljeni jälleen. Yritykset ovat epävarmoja siitä, kuinka tulevaisuutta kannattaa suunnitella eteenpäin. Teollisuuden alalla luottamus tulevaisuudesta on kohentunut, mutta muuten yritysten odotukset yleisesti tulevasta ovat hyvin heikkoja. Ensisijaisesti varaudutaan siihen, että poikkeustilanne saattaa jatkua vielä pitkään. Yritykset tekevät jo nyt valmiiksi selviytymissuunnitelmia tulevaisuuteen, sillä samankaltaisia epidemioita voi esiintyä myöhemminkin. Koskaan ei pystytä ennustamaan, mitä tulevaisuus tuo mukanaan.

Lähtökohtaisesti yritykset menevät varovaisesti kohti tulevaa. Pyritään tekemään maltillisesti investointeja ja kehittämään toimintaa. Yritysten on tilanteesta huolimatta pyrittävä kehittymään ja kasvamaan, jotta yritystoiminta on kannattavaa. Jatkossa tullaan luultavasti suosimaan rullaavaa budjetointia, jonka avulla pystytään kartoittamaan yrityksen lähitulevaisuuden tuloja ja menoja. Näin yritykselle ei synny välttämättä suurta taloudellista ongelmaa, mikäli uusi poikkeustilanne tulee yllättäen vastaan.

4 MILLAISIA MUUTOKSIA POIKKEUSTILANNE ON LUONUT?

Tämän opinnäytetyön tutkimuksen kohteena oli selvittää, millaisia muutoksia poikkeustilanne on luonut. Opinnäytetyön tutkimuksen tarkoituksena oli luoda käsitystä siitä, millaisia muutoksia rahoitusyhtiöt ovat joutuneet tekemään poikkeustilanteen seurauksena ja kuinka poikkeustilanne on vaikuttanut lainojen, takausten ja tukien saamiseksi. Tutkimuksessa pyrittiin selvittämään myös sitä, ovatko rahoitusyhtiöt tehneet suunnitelmia tulevaisuuteen vastaavien tilanteiden varalta, kuten useat muut yritykset ovat tehneet.

Tutkimus on toteutettu haastattelemalla kolmea eri rahoitusyhtiötä. Haastateltavina ovat olleet Keski-Pohjanmaan Osuuspankin pankinjohtaja Tuukka Hakala, Finnveran Pohjois-Suomen aluejohtaja Pasi Vartiainen sekä Espoon LähiTapiolan sijoituspäällikkö Maria Frosterus.

4.1 Osuuspankki

Keski-Pohjanmaan Osuuspankki on osuuskuntamuotoinen pankki, jonka omistaa omistaja-asiakkaat. Se on talousalueensa johtava paikallinen finanssiyritys, jonka toiminta-alueeseen kuuluvat Kokkoa, Kalajoki, Ylivieska, Evijärvi ja Teerijärvi. Osuuspankki tarjoaa palveluita päivittäisten raha-asioiden hoitamisen lisäksi säästämiseen, sijoittamiseen ja varallisuuden hoitoon sekä neuvoo laina-asioissa ja talouden turvaamisessa. (Tervetuloa asioimaan meille OP Keski-Pohjanmaahan.)

Keski-Pohjanmaan Osuuspankissa työskentely toimipisteellä on jatkunut normaalisti. Koronaviruksesta johtuvat valtakunnalliset rajoitukset ja yleiset suositukset on otettu kuitenkin käyttöön. Työntekijät käyttävät hengityssuojaimia liikkeessaan toimitiloissa ja käsihygieniaan on panostettu. Kokoontumisrajoituksia on noudatettu ja kaikki työyhteisön ulkopuoliset kokoukset ja asiakastapaamiset on järjestetty sähköisesti. Koronavirus ei ole aiheuttanut lomautuksia Osuuspankissa, sillä töitä on riittänyt, vaikka niiden painopiste on koronaviruksen takia muuttunut. (Hakala 2020.)

Koronavirus ei ole aiheuttanut varsinaisesti erillisiä rahoitustarpeita, vaikka talouden muutos on ollut huomattavaa. Yritykset eivät ole hakeneet lisää lainoja vaan anoneet ennemminkin maksuhelpotuksia jo olemassa oleville lainanlyhennyksille. Tämän avulla on mahdollistettu yritysten sopeutumista erilaiseen kassavirtaan. (Hakala 2020.)

Keväällä 2020 yritykset tarvitsivat kaikista eniten maksuhelpotuksia lainanlyhennyksiin. Silloin Osuuspankissa päätettiin poiketa normaalista, eli ei nostettu lainojen korkoja, joka helpotti yritysten taloudellista tilannetta huomattavasti. Prosessit yritysten pyynnöistä pyrittiin pitämään nopeina. (Hakala 2020.)

Tulevaisuuteen ei ole varauduttu suuremmin. Pyritään pitämään jatkossakin prosessit kunnossa, jolloin pystytään käsittelemään nopeasti muuttuvia tilanteita paremmin. Pyritään myös keskustelemaan yritysten kanssa useasti ja valmistella yrityksiä mahdollisiin poikkeusoloihin. Keskusteluiden perusteella pyritään kartoittamaan yritysten tilannetta, ja niiden avulla mahdolliset ongelmat huomataan hyvissä ajoin. (Hakala 2020.)

4.2 Finnvera

Finnvera on Suomen valtion omistama rahoitusyhtiö, jonka tarkoituksena on tarjota rahoitusta yritystoiminnan eri vaiheisiin, kuten yritystoiminnan alkuun, kasvuun tai kansainvälistymiseen. Finnvera tarjoaa yrityksille lainoja, takauksia ja vientitakuita. (Tietoa Finnverasta.)

Koronaviruksen myötä useat yritykset ovat pyrkineet järjestämään etätyömahdollisuuden työntekijöilleen. Finnveralla työntekijät ovat olleet etätöissä jo maaliskuun 2020 puolesta välistä saakka. Kaikki työ on mahdollista hoitaa etänä, sillä kaikki tapaamiset esimerkiksi asiakkaiden ja pankkien kanssa on mahdollista hoitaa sähköisesti. Finnveralla on jouduttu tekemään paljon muutoksia prosesseihin ja rahoitus tuotteisiin, jotta ne palvelisivat paremmin etätavoilla, sillä normaalit toimintatavat eivät onnistuisi mitenkään poikkeustilanteessa. (Vartiainen 2020.)

Korona-aallon myötä useat yritykset ovat joutuneet hakemaan lisärahoitusta tai tukea, jotta yritysten toiminta selviytyisi taloudellisista vaikeuksista. Finnveralla on ollut käytössään PK-takaus, joka on takaustuote. PK-takauksessa pankki neuvottelee lainan asiakkaan kanssa ja pankki hakee PK-takausta Finnveralta. Finnvera tekee lopullisen tarkastuksen ehtojen täyttymisestä ja myöntää takauksen. PK-takaus oli avuksi koronaviruksesta johtuvaan hakemustulvaan, jonka lisäksi Finnvera palkkasi vuokrafirman kautta 50 työntekijää käsittelemään hakemuksia. (Vartiainen 2020.)

Rahoitushakemuksia Finnveralle tuli vuoden 2020 aikana noin 26 000 kappaletta, joka on kaksi kertaa enemmän, kuin edellisenä vuonna. Eniten hakemuksia tuli keväällä. Kesää kohti hakemuskäärät alkoivat tasaantua ja syksy oli jo huomattavasti tasaisempaa. Finnveran perusteet rahoituksen saamiseksi ovat hieman helpottuneet viime vuoden aikana. Koronarahoitusta on myönnetty yritykselle, mikäli se ei ole ollut taloudellisissa vaikeuksissa ennen koronavirusta. (Vartiainen 2020.)

Finnveralla on varauduttu siihen, että yritysten taseet tulevat kokemaan kolauksen, joka voi olla vaikeuttava tekijä yritysten rahoituksen saantiin vuoden 2021 aikana. Vuodelle 2021 on kehitetty kasvulaina tuote, joka on velkarahaa, mutta sen ehdot muihin lainoihin verrattaessa toisarvoisessa asemassa. Pankki voi laskea kasvulainan yrityksen omiin pääomiin, joka parantaa yrityksen tasetta. (Vartiainen 2020.)

Finnvera kartoittaa vuoden 2021 alussa sitä, mikä on muiden yritysten ja rahoittajien tilanne alkuvuoden aikana, ja sen mukaan aletaan suunnittelemaan omaa tulevaisuutta. (Vartiainen 2020.)

4.3 LähiTapiola

LähiTapiola on yhtiöryhmä, joka koostuu LähiTapiola Vahinkovakuutuksista ja alueyhtiöistä sekä valtakunnallisista LähiTapiola Henkiyhtiöistä, LähiTapiola Rahoituksista, LähiTapiola Varainhoidosta sekä LähiTapiola Kiinteistövarainhoidoista. (Tietoa LähiTapiolasta.)

Koronavirus on vaikuttanut myös LähiTapiolan toimintatapoihin. Kaikki asiakastapaamiset hoidetaan verkon kautta, jolloin yrityksen rahoitustarpeet kartoitetaan videoyhteyden välityksellä. Kaikki LähiTapiolan asiakas-, info- ja markkinointitilaisuudet sekä koulutukset ovat peruttu ja suurimmaksi osaksi työskentely tapahtuu etänä. Toimistolla työskentely on kuitenkin mahdollista, jolloin toimistossa tulee käyttää hengityssuojainta sekä huomioida turvavälit muihin työntekijöihin. Koronavirus ei ole aiheuttanut lomautuksia. (Frosterus 2020.)

Keväällä 2020 yritysrahoituksessa hintatasot lähtivät kasvuun, eli korot nousivat. LähiTapiolalta on haettu lisärahoituksia jo olemassa oleviin rahoituksiin, eivätkä kaikki ole olleet koronan aiheuttamia. Useimmat pidempiaikaiset asiakkaat ovat hakeneet joustoa maksuihin, jolloin lainojen maksueriä eräpäiviä on tilapäisesti siirretty. LähiTapiolalla ei ole tarjota avustuksia, heidän palvelunsa koostuvat suorista lainoista ja takausvakuutuksista. (Frosterus 2020.)

LähiTapiola ei ole juurikaan muuttanut perusteitaan rahoituksen saamiseksi. Koronaviruksen seurauksena pyritään kuitenkin kartoittamaan jokaisen hankkeen kohdalla sitä, kuinka koronavirus on vaikuttanut yrityksen rahoitukseen toistaiseksi ja kuinka se tulee mahdollisesti vaikuttamaan tulevaisuudessa. Tämän avulla pyritään arvioimaan sitä, kuinka yrityksen on mahdollista maksaa kassavirtoja. (Frosterus 2020.)

LähiTapiola ei ole tehnyt erillistä suunnitelmaa tulevaisuudesta, sillä kyseessä on iso yhtiö. Tulevaisuudessa lähestytään varovasti, mutta positiivisesti kohti erilaisia rahoitushankkeita, mutta kiinnitetään enemmän huomiota siihen, kuinka nykyisillä asiakkailla menee ja varaudutaan mahdollisiin luottotappioihin. (Frosterus 2020.)

4.4 Tutkimuksen tulos

Tutkimuksen tarkoituksena oli kartoittaa, kuinka rahoitusyhtiöiden toiminta on muuttunut yleisellä tasolla ja selvittää poikkeustilanteen vaikutusta yritysrahoitukseen. Pääasiassa rahoitusyhtiöt ovat pyrkineet mahdollistamaan etätyöskentelyä, mutta myös toimistoilla on mahdollista työskennellä. Toimistolla ollessa pyritään noudattamaan valtakunnallisia kehotuksia, joiden avulla yritetään estää viruksen leviämistä. Kaikki sovitut asiakastapaamiset ja kokoukset on järjestetty sähköisesti, ja suuremmat tapahtumat sekä erilaiset infotilaisuudet on peruttu. Suosituinna sovelluksena kokousten ja tapaamisten sähköisessä järjestämisessä on ollut Teams. Sitä on käytetty kaikkien haastateltavana olevissa rahoitusyhtiöissä.

Koronavirus ei ole aiheuttanut haastateltavissa rahoitusyhtiöissä työntekijöiden lomautuksia. Työn määrä on pääasiassa kasvanut tai sen painopiste muuttunut, sillä useat yritykset ovat kohdanneet taloudellisia ongelmia, ja rahoitusyhtiöt ovat yrittäneet parhaansa mukaan helpottaa yritysten tilannetta. Suurin avun tarve yrityksillä oli etenkin keväällä 2020, kun koronavirus levisi maailmanlaajuisesti. Koronaviruksen aiheuttaman hakemustulvan takia Finnvera on palkannut 50 työntekijää vuokrafirman kautta, jotta hakemuksia voitaisiin käsitellä nopeammin. (Vartiainen 2020.) Koronavirus ei ole vaikuttanut Osuuspankin tai LähiTapiolan työntekijämäärään. (Hakala & Frosterus 2020)

Kaikilla rahoitusyhtiöllä oli jonkinlainen palvelu, jonka avulla pyrittiin helpottamaan yritysten taloudellisia vaikeuksia. Palvelut koostuivat lähinnä avustuksista ja maksuhelpotuksista. Syksyä kohti avustusten ja helpotusten anominen on tasaantunut, sillä suurimmalla osalla yrityksistä toiminta on tasaantunut

ja kyetty selviämään vaikeuksista. Rahoitusyhtiöt ovat helpottaneet hieman perusteitaan avustusten ja maksuhelpotusten saamista. Kuitenkin edelleen pyritään kartoittamaan mahdollisimman tarkasti sitä, mikä on yrityksen maksukyky mahdollisesti tulevaisuudessa. Hakemustulvan tasaantumiseen syksyä kohti on vaikuttanut pitkään jatkunut poikkeustilanne, jonka aikana yritykset ovat itse pyrkineet tekemään säästöjä ja suunnitelmia rajoittaakseen menojaan.

Rahoitusyhtiöt eivät ole tehneet suuria suunnitelmia tulevaisuuden varalle, mutta pyrkivät kuitenkin pitämään prosessit mahdollisimman tehokkaina. Tulevaisuutta lähdetään kohtaamaan varovasti ja sitä mukaan kartoittamaan tilannetta. Lähtökohtaisesti pyritään toimimaan samalla tavalla kuin ennenkin, mutta seurataan tarkkaan, kuinka kilpailijat toimivat ja pyritään pysymään muutoksessa mukana.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Tämä opinnäytetyö käsittelee teoreettisesti pääkohdittain sitä, kuinka yritys perustetaan ja mitä se vaatii, mitä yritysrahoitus on poikkeustilanteessa. Lisäksi tehtiin tutkimus, jonka tavoitteena on kartoittaa sitä, kuinka poikkeustilanne on vaikuttanut yritysrahoitukseen rahoitusyhtiöiden näkökulmasta.

Yrityksen perustaminen oli opinnäytetyön aiheista haastavin. Vaikka tietoa siitä, mitä yrityksen perustaminen on ja mitä kaikkea se vaatii, löytyi jo, tuli silti myös uusia velvollisuuksia vastaan. Aiheena yrityksen perustaminen on hyvin laaja ja siitä löytyisi paljon tietoa. Pysin kuitenkin pitämään aiheen tiiviinä ja selkeärakenteisena.

Yrityksen perustaminen ei ole itsestään selvää ja helppoa, sillä se vaatii paljon aikaa ja suunnittelua. Yritystä perustettaessa on tärkeää olla täysin tietoinen velvollisuuksistaan yrittäjänä, suunniteltava yrityksen toimintaa, kartoitettava myytävän tuotteen tai palvelun kysyntää ja laatia budjetti yritykselle sen perusteella sekä suunnitella tarpeisiin sopivaa rahoitusvaihtoehtoa. Aloittelevan yrittäjän olisi hyvä suorittaa erilaisia laskelmia ja vertailuita, joiden avulla hän pystyy kartoittamaan yrityksen toimintaa aloittaessa sekä kuinka toiminta mahdollisesti lähtee kehittymään.

Vaikka oikeastaan kuka tahansa voi perustaa yrityksen, niin yrittäminen ei kuitenkaan ole kaikkia varten. Yrittäjänä toimiminen vaatii todella paljon aikaa sekä kykyä toimia johtoasemassa. Yrityksen perustaminen vaatii tarkan ja laajan liiketoimintasuunnitelman sekä niin sanottua pelisilmää yritysmaailmassa. Vastuullinen yrittäjän on tietoinen velvollisuuksistaan yrittäjänä sekä työnantajana. Tällaiset yrittäjät pääsevät toiminnallaan pitkälle.

Erilaisia rahoitusvaihtoehtoja yritystoiminnan aloittamiseen on useita. Rahoitusvaihtoehdoista löytyy varmasti jokaiselle yrittäjälle toimintansa kannalta parhain vaihtoehto, jonka avulla yritystoiminta lähtee liikkeelle ja kehittymään.

Koronavirukseen aiheuttama poikkeustilanne on edelleen ajankohtainen ja kiinnostava aihe. Nuoren ikäni vuoksi en ole oikeastaan aiemmin elänyt tällaisen tilanteen keskellä, joten aihe on ollut minulle henkilökohtaisesti erityisen mielenkiintoinen.

Koronaviruksesta ja sen aiheuttamista taloudellisista ongelmista on ollut viruksen leviämisestä saakka paljon uutisia sosiaalisessa mediassa. Varmasti lähes jokainen on aloittanut seuraamaan koronavirus tilannetta jo silloin, kun se alkoi leviämään Kiinassa. Koronavirus levisi hyvin nopeasti maailmanlaajuisesti, koska ihmiset olivat aluksi hyvin välinpitämättömiä sen suhteen. Myöhemmin alettiin kehittämään erilaisia rajoituksia ja kehotuksia viruksen leviämisen hidastamiseksi.

Koronavirus on vaikuttanut väistämättä lähes kaikkeen toimintaan maailmanlaajuisesti, mutta erityisesti osa yrityksistä kärsii suuresti. Yritystoiminta on kärsinyt useilla eri aloilla, jonka takia yrityksissä on jouduttu tekemään suuria muutoksia menoissa. Työntekijöitä on lomautettu ja toimintaa supistettu. Koronavirus on aiheuttanut taloudellisia ongelmia myös lomautetuille, sillä säännölliset tulot ovat lakanneet äkillisesti.

Suurin kaaos vallitsi keväällä 2020, kun koronavirus levisi maailmanlaajuisesti. Yritykset eivät olleet varautuneet ollenkaan poikkeukselliseen tilanteeseen ja jouduttiin tekemään suuria päätöksiä lyhyellä aikataululla. Nyt kuitenkin, kun poikkeustilannetta on jo vuoden päivät takana, on tilanne rauhoittunut huomattavasti. Yritykset pystyvät paremmin reagoimaan ja toimimaan, kun tilanne on tasaisempi. Lomautetut ovat pääosin päässeet palaamaan takaisin töihin, ja kesätyöpaikkoja on taas tarjolla normaalisti, toisin kuin kesällä 2020, jolloin useat yritykset vetivät kesätyöpaikat pois jaosta.

Tulevaisuutta kohti kuljetaan luultavasti edelleen hyvin maltillisesti. Useat yritykset ovat varmasti laa-tineet suunnitelmia, kuinka tulevaisuudessa pystytään paremmin varautumaan vastaavanlaisiin tilanteisiin. Hiljalleen ehkä uskalletaan aloittaa toteuttamaan investointeja, joita keväällä 2020 siirrettiin tulevaisuuteen. Yritykset ehkä uskaltavat alkaa jo suunnittelua siitä, kuinka yrityksen toiminta lähtee kehittymään. Tulevaisuudessa toivottavasti kaikki yritykset ovat varautuneet mahdolliseen poikkeustilanteeseen.

Tutkimuksen tarkoituksena oli perehtyä siihen, kuinka poikkeustilanne on vaikuttanut yritysrahoituksen rahoitusyhtiöiden näkökulmasta. Halusin toteuttaa tutkimuksen nimenomaan rahoitusyhtiöiden puolelta, sillä tiedostin sen, kuinka eri tavalla koronaviruksen aiheuttama poikkeustilanne on vaikuttanut heidän toimintaansa. Rahoitusyhtiöissä ei ole esimerkiksi toteutettu koronaviruksen aiheuttamia lomautuksia. Päin vastoin, työn määrä on lisääntynyt tai sen painopiste muuttunut. Yllättävää oli, että Finnveralle oli palkattu 50 työntekijää vuokrafirman kautta, sillä hakemuksien määrä oli tuplaantunut edellisvuoteen verrattuna.

Haastattelemissani rahoitusyhtiössä on valtakunnallisten suositusten mukaan pääasiassa mahdollistettu etätyöskentely, mutta myös työpaikalle on mahdollista tulla. Työpaikalla noudatetaan suosituksia käsihygieniasta, turvaväleistä sekä hengityssuojaimen käytöstä. Yritys on mahdollistanut työntekijöilleen ergonomisen työskentelyn kotoa käsin, kun työntekijät ovat saaneet työpaikalta työvälineet kotiin.

Rahoitusyhtiöillä jokaisella oli oma tuotteensa, joka on suunnattu etenkin koronaviruksesta aiheutuneiden taloudellisten vaikeuksien helpottamiseksi. Tuotteet ovat olleet joko rahallista tukea tai maksuhelpotuksia. Jokaiselle yritykselle on varmasti löytynyt paras vaihtoehto oman tilanteensa helpottamiseksi. Rahoitusyhtiöt ovat olleet niin sanotusti ymmärtäväisempiä yrityksiä kohtaan, sillä vallitsevaa tilannetta ei osattu odottaa tulevaksi. Kuitenkaan avustuksia ei ole saatu ihan kehnoin perustein, vaan apua hakeen yrityksen on pystynyt perustella avustuksen tarve hyvin.

Yllättävää oli, että rahoitusyhtiöt eivät ole tehneet suurempia suunnitelmia tulevaisuuden varalta. Tarkemmin kuitenkin ajateltuna haastateltavana oli isoja rahoitusyhtiöitä, joiden on mahdollista seuralla tilannetta sitä mukaan, kun tilanne elää ja kehittyy.

Opinnäytetyöprosessi oli pitkä ja haastava. Eniten aikaa opinnäytetyössäni meni aiheen miettimiseen ja koostamiseen. Halusin kirjoittaa ajankohtaisesta aiheesta, joka myöskin on minua itseäni kiinnostava ja herättelevä aihe.

Aloitin opinnäytetyöni suunnittelun vuoden 2020 elokuussa, jolloin kartoitimme opinnäytetyöohjaajani Janne Peltoniemen kanssa minulle sopivaa aihetta. Kun löysin aiheen, joka minua kiinnosti, aloin miettimään rakennetta opinnäytetyöhöni. Suunnittelin sopivia otsikoita ja aiheita, joihin halusin perehtyä paremmin ja joista halusin kirjoittaa. Pyrin pitämään otsikot aiheeseen sopivina, jotta opinnäytetyöni pysyisi sisällöltään laadukkaana ja keskittyisi tärkeimpiin huomioihin.

Seuraavaksi opinnäytetyöprosessissa etsin tietoa ja lähteitä aiheista, joista olin päättänyt kirjoittaa. Tein paljon erillisiä muistiinpanoja eri lähteiden perusteella ja muistiinpanojen avulla aloin tuottamaan tekstiä opinnäytetyöhön. Opinnäytetyön teoriaosuudet olivat valmiita tammikuussa 2021.

Tutkimusosuuden tuottaminen tuntui aluksi hyvin haastavalta. Koronavirustilanteen vuoksi en voinut mennä yrityksiin paikanpäälle esittelemään asiaani, joten jouduin ottamaan yhteyttä sähköisesti. Positiivisesti yllätyin, kun sain nopeasti yrityksiltä myönteiset vastaukset haastattelusta ja saimme sovittua heti haastattelujat. Haastattelut toteutettiin puhelimitse kaikkien yritysten kanssa.

Ehdottomasti itselleni henkilökohtaisesti haastavinta opinnäytetyöprosessissa oli aloittaminen. Jokaisen luvun aloittaminen tuotti ongelmia, kun yritin pohtia hyvää ja mielenkiintoista aloitusta. Kun aloitus oli tehty, lähti teksti rullaamaan nopeasti. Opinnäytetyöprosessi oli hyvin haastava, mutta opettavainen. Minä opin valitsemastani aiheesta paljon uutta, mutta myös prosessinhoitamisesta, sillä olin itse vastuussa opinnäytetyön etenemisessä.

LÄHTEET

- Anttila, V.-J. 2021. Uusi koronavirus (COVID-19). Terveyskirjasto. Saatavissa: <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk01257>. Haettu 7.1.2021.
- Fonecta, 2020. Miten koronavirus on vaikuttanut pieniin yrityksiin. Saatavissa: <https://www.fonecta.fi/b/miten-koronavirus-on-vaikuttanut-pieniin-yrityksiin#:~:text=%20Miten%20koronavirus%20on%20vaikuttanut%20pieniin%20yrityksiin%3F%20,edelleen.%20Kyselyn%20avoumissa%20vastauksissa%20moni%20yrity%20C3%A4j%C3%A4...%20More%20>. Haettu 22.1.2021.
- Frosterus, M. Tutkimuksen haastattelu, puhelinkeskustelu. 7.1.2021.
- Hakala, T. Tutkimuksen haastattelu, puhelinkeskustelu. 22.1.2021.
- Hyypä, J.-P. 2017. Budjetointi pähkinänkuoressa. Finazilla. Saatavissa: <https://www.finazilla.fi/budjetointi-pahkinankuoressa/>. Haettu 14.12.2020.
- Oma koronarokotus: miten, miksi ja milloin. 2021. THL. Saatavissa: <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/tarttuminen-ja-suojautuminen-koronavirus/rokotteet-ja-koronavirus/oma-koronarokotus-miten-miksi-ja-milloin->. Haettu 22.1.2021.
- Huovari, J., Keskinen, P., Busk, H., Godenhielm, M., Alimov, N. & Ruuskanen O.-P. 2020. PTT:n kansantalouden ennuste. Helsinki. Saatavissa: <https://www.ptt.fi/ajankohtaista/uutiset/kansantalouden-kevatt-2020.html> Haettu 23.12.2020.
- Rahoituspalvelut. Team Finland. Saatavissa: <https://www.team-finland.fi/palvelut/rahoituspalvelut> Haettu 16.3.2021
- Similä, P. 2020. Yrityksen tärkeimmät tunnusluvut. Accountor Finago. Saatavissa: <https://blog.finago.com/fi/yrityksen-t%C3%A4rkeimm%C3%A4t-tunnusluvut>. Haettu 16.3.2021.
- Tervetuloa asioimaan meille OP Keski-Pohjanmaahan. OP. Saatavissa: <https://www.op.fi/web/op-keski-pohjanmaa/pankin-esittely>. Haettu 27.1.2021.
- Tesi, 2020. Laaja kyselytutkimus valottaa koronan vaikutuksia suomalaisiin pk-yrityksiin. Saatavissa: <https://www.tesi.fi/tiedote/laaja-kyselytutkimus-valottaa-koronan-vaikutuksia-suomalaisiin-pk-yrityksiin/>. Haettu 22.1.2021.
- Tietoa Finnverasta. Finnvera. Saatavissa: <https://www.finnvera.fi/finnvera/tietoa-finnverasta>. Haettu 2.12.2020.
- Tietoa LähiTapiolasta. LähiTapiola. Saatavissa: <https://www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta>. Haettu 7.1.2021.
- Tietoa meistä. Business Finland. Saatavissa: <https://www.businessfinland.fi/>. Haettu 2.12.2021.
- Vartiainen, P. Tutkimuksen haastattelu, puhelinkeskustelu. 23.12.2020

Holopainen, T. 2020. Yrityksen perustamisopas. Espoo: Asiatieto Oy.

Åkerberg, P. 2017. Budjetointi 2020-luvulla. Helsinki: Alma Talent

Keski-pohjanmaan Osuuspankki, Tuukka Hakala

Millä tavalla koronavirus on vaikuttanut teidän toimintaanne yleisesti?

- Omia rajoituksia ei sinänsä ole, on menty yleisten suositusten mukaan, jotka ovat vallinneet. Hygieniaan on panostettu, työntekijöillä käytössä kasvomaskit, kokoutumisrajoituksia on noudatettu, työyhteisön ulkopuoliset kokoukset ovat järjestetty Teamsin kautta. Asiakkaita on siis tavattu.

Millaisia muutoksia olette joutuneet tekemään?

- Ei ole tullut lomautuksia. Töitä on kyllä riittänyt, painopiste hieman muuttunut.

Kuinka koronavirus on vaikuttanut yritysrahoitukseen?

- Ei varsinaisesti koronaviruksesta johtuvia rahoitustarpeita. Talouden muutos etenkin palvelu-aloilla on ollut näkyvillä, joka laukaisee sen, että yritykset ovat pyytäneet maksuhelpotuksia lainanlyhennyksiin.

Onko teiltä haettu lisärahoitusta tai avustusta?

- Ei ole haettu lisärahoituksia ja avustuksia, isossa kuvassa on ollut lähinnä sopeutumista koronaviruksen aiheuttamaan kassavirtaan. Joitain yksittäisiä rahoituksia on myönnetty. Yllättävän vähän ollut käyttöpääomahakemuksia.

Onko perusteenne rahoituksen saamiseksi muuttuneet poikkeustilanteen vuoksi?

- Keväällä, maaliskuussa, tuli iso määrä hakemuksia lyhennysvapaisiin. Silloin on päätetty, että poiketaan normaalista, eikä nosteta korkoja ja pyrittiin pitämään prosessit nopeina. Eli hieman helpotettiin yritysten tilannetta tällä tavalla. Julkisesti myönnetty, että myönnetään koronan takia lyhennysvapaita.

Kuinka olette varautuneet tulevaisuuteen?

- Pyritään pitämään prosessit kunnossa, jotta pyritään käsittelemään tilanteita nopeasti. Pyritään pysymään tehokkaina ja tällä tavalla varaudutaan tulevaan. Keskustelua yritysten kanssa useasti, jonka perusteella osataan arvioida sitä, kuinka yritys pärjää ja kuinka sitä pystytään tukemaan.

Finnveran haastattelu, Pasi Vartiainen

Millä tavalla koronavirus on vaikuttanut teidän toimintaanne yleisesti?

- Maaliskuun puolesta välistä saakka oltu etätöissä, kaikki tapaamiset asiakkaiden ja pankkien kanssa hoidetaan kaikki sähköisesti, esimerkiksi Teams.

Millaisia muutoksia olette joutuneet tekemään?

- Omiin prosesseihin ja rahoitustuotteisiin on tehty paljon muutoksia, jotta ne palvelisivat paremmin etätavoilla. Normaaleilla toimintatavoilla ei olisi onnistunut poikkeustilanteessa.

Kuinka koronavirus on vaikuttanut yritysrahoitukseen?

- PK-takaus on yksi takaustuote, jossa pankki neuvottelee lainan asiakkaan kanssa. Pankki hakee asiakkaalle PK-takausta Finnveralta, joka tekee lopullisen Checkauksen että ehdot täyttyy ja takaus myönnetään. Tätä käytettiin apuna koronaviruksen aiheuttamaan hakemustulvaan. Keväällä Finnveralle palkattiin 50 uutta työntekijää vuokrafirman kautta, sillä hakemuksia oli niin paljon käsiteltävänä.

Onko teiltä haettu lisärahoitusta tai avustusta?

- Kyllä, kevät oli kappalemääräisesti hurja, erityisesti maalis-huhtikuu. Kesää kohden tasaantunut, syksy ollut jo tasaisempaa. Tänä vuonna hakemuksia 26 000 kappaletta, tuplamäärä viime vuoteen.

Onko perusteenne rahoituksen saamiseksi muuttuneet poikkeustilanteen vuoksi?

- Kyllä, ehtoja on hieman höllennetty. Yritys ei ole saanut olla taloudellisissa vaikeuksissa ennen koronavirusta, silloin koronarahoitusta myönnetty. Mikäli taloudelliset vaikeudet aiheutunut koronaviruksesta, on myönnetty. Kunhan maksukyky on riittänyt, on rahoitus löytynyt.

Kuinka olette varautuneet tulevaisuuteen?

- Alkuvuoden aikana tullaan kartoittamaan sitä, kuinka muut yritykset ja rahoittajat tulevat kohtaamaan ensi vuoden tilannetta ja sen mukaan aletaan suunnittelemaan omaa tulevaa. Olemme varauduttu siihen, että taseet tulevat kokemaan kolauksen, joka voi vaikeuttaa yritysten rahoitusten saantia ensi vuonna. Ensi vuonna käytetään enemmän kasvulaina tuotetta, joka on velkaraaha, mutta sen ehdot ovat suhteessa muihin lainoihin toisarvoisessa asemassa, esim konkurssitilanteessa. Silloin pankki voi laskea sen yrityksen omiin pääomiin, jolla saadaan yrityksen tasetta parannettua.

LähiTapiola, Maria Frosterus

Millä tavalla koronavirus on vaikuttanut teidän toimintaanne yleisesti?

- Asiakastapaamiset hoidetaan nykyään kaikki verkon kautta, jonka avulla kartoitetaan Teamsin avulla yrityksen tarpeita. Asiakas-, info- ja markkinointitilaisuudet ovat peruttu, samoin koulutukset. Suurimmaksi osaksi etätyötä, mahdollistettu kuitenkin työskentely toimistolla. Toimistolla maskit käytössä ja etäisyydet otettu huomioon. Rajoitettu etenkin yksiköiden välillä, että ei ole montaa kerralla toimistolla.

Millaisia muutoksia olette joutuneet tekemään?

- Ei ole koronaperusteisia lomautuksia. Alussa jo linjattu, että sellaisia ei tule olemaan.

Kuinka koronavirus on vaikuttanut yritysrahoitukseen?

- Keväällä hintatasot yritysrahoituksessa lähti nousuun, eli käytännössä korot nousivat.

Onko teiltä haettu lisärahoitusta tai avustusta?

- Lisärahoitusta jo olemassa oleviin on tullut, ei välttämättä kaikki koronan aiheuttamaa. Pitkäaikaisemmat asiakkaat ovat hakeneet enemmänkin joustoa maksuihin, eli tilapäisesti on siirretty asiakkaiden lainojen maksuerien eräpäiviä.
- Avustuksia LähiTapiolalla ei sinänsä ole, ainoana on suorat lainat ja takausvakuutukset.

Onko perusteenne rahoituksen saamiseksi muuttuneet poikkeustilanteen vuoksi?

- Perusteet rahoituksen saamiseen eivät ole oikeastaan muuttuneet, lisänä tullut, että jokaisen rahoitettavan hankkeen kohdalla tulee kartoittaa sitä, että kuinka korona on vaikuttanut tois- taiseksi yrityksen rahoitukseen ja kuinka se tulee mahdollisesti vaikuttamaan jatkossa. Näitä kartoitetaan siksi, jotta osattaisiin arvioida sitä, mikä on yrityksen mahdollisuus maksaa kassa- virtoja, esim. lainoja, korkoja ym.

Kuinka olette varautuneet tulevaisuuteen?

- Vaikea tehdä isolle yhtiölle suunnitelmaa tulevaisuuden kannalta. Tulevaisuutta varten varovai- sempi lähestymistapa, mutta silti positiivisesti tullaan vastaan erilaisia rahoitushankkeita kohti.
- Kiinnitetään huomiota paljon siihen, miten nykyisillä asiakkailla menee ja varautua mahdolli- siin luottotappioihin.